

Genetiđi Deđiřtirilmiř Gıdalar Ađlıđa Ćare Olur Mu?

GDO savunucuları gelecekte insanların beslenmesinin ancak genetiği değiştirilmiş ürünler sayesinde mümkün olacağını iddia ediyorlar. Dayandıkları en önemli tezlerden biri dünyada açlık sorununun varolması, iklim değişikliği, çevresel sorunlar vb. nedenlerle tarıma elverişli alanların azalması ve insan nüfusunun giderek artması. GDO savunucularına göre, artmakta olan nüfusu beslemenin tek yolu genetiği değiştirilmiş gıdalar.

GDO savunucularının bu tezleri, GDO'ların verimli olduğu, tuzlu topraklarda yetişen, kuraklığa dayanıklı vb. GDO'lu bitki türlerinin üretileceği varsayımına dayanıyor. Öncelikle bu varsayımların gerçek olup olmadığına bakmakta yarar var. Senelerdir yapılan birçok propagandaya rağmen günümüze kadar üretilebilen GDO'lu çeşitlere kazandırılabilen tek özellik, yabancı ot ilaçlarına ve böceklerle karşı dayanıklılık özelliği. GDO'lar üzerinde yapılan çalışmaların üzerinden onyıllar geçmiş olmasına rağmen diğer tüm özellikler yalnızca GDO savunucularının hayal dünyasında kaldı. GDO savunucuları hâlâ GDO'lu türlerin diğerlerine göre daha verimli olduğunu savunmaya devam ediyor, ancak dünyanın çeşitli bölgelerinden gelen bilgilere baktığımızda durumun hiç de öyle olmadığını gayet açık bir şekilde görebiliyoruz. Verimle ilgili tartışmaları ileride ele alacağız. şimdi GDO'ların açlığa çare olup olmayacağını tartışmaya devam edelim.

Dünyadaki açlığın gıda yokluğundan kaynaklandığını savunabilmek için, dünyadaki gıda miktarının varolan insan nüfusunu beslemeye yeterli olmadığının kanıtlanması gerek. Araştırmalar bunun tam tersini söylüyor. Aslında mevcut tarım kapasitesi dünya nüfusunun ihtiyaçlarını karşılamak için fazlasıyla yeterli. Pek çok gıda maddesinde dünyadaki nüfus artışından daha fazla oranda artış elde ediliyor. Herkesin bildiği gibi, sorun, gıda miktarının yetersizliğinden değil, gelir dağılımının adil olmayışından kaynaklanıyor.

Dünya Tarım ve Gıda Örgütü FAO'nun Genel Müdürü Jacques Diouf, 2001 yılında Dünya Tarım Forumu'nda yaptığı konuşmada şunları söylüyor: "Eğer dünyada üretilen gıda, sakinleri arasında eşitçe bölüşülebilseydi, her erkek, kadın ve çocuk, günde 2760 kalori tüketirdi."

Dünyada tarımsal üretimle ilgili yaşanan sıkıntılar tarım üretiminin organizasyonunun doğru yapılmaması, gelir dağılımındaki adaletsizlikler, kuraklık, küresel ısınma vb. pek çok nedene dayanıyor.

Türkiye'nin buğday üretimindeki durumu hakkında bilgi vererek dünyadaki diğer ülkelerde ne gibi sorunlar yaşandığını açıklamaya çalışalım. Ziraat Mühendisleri Odası (Eski) Genel Başkanı Dr. Gökhan Günaydın'ın *NTV Bilim* dergisine yaptığı açıklamada verdiği bilgilere göre; Türkiye'de teknik ve ekonomik ölçütlere göre yaklaşık 9 milyon hektar sulanabilir alan mevcut. Ancak bu alanların yalnızca 5 milyon hektarını sulayabiliyoruz. Bu durumda buğday üretilen alanlardaki ortalama 1,5-2 ton verimliliği artırmak mümkün olmuyor. Eğer bu alanlara su götürülebilmiş olsaydı, verimliliğin 6-7 tona kadar çıkarılması mümkün olacaktı. Sulama için yapılan yatırımlar mevcut hızla

devam ederse, Türkiye'de sulanabilir alanların tamamının sulanması 90 yıl sonra mümkün olacak.

Yatırımlar bu haldeyken ekolojik kriz, çarpık kentleşme, en ücra bölgeleri dahi çarpık yapılaşmaya açan turizm yatırımları, tarım alanlarının otel yapımı, fabrika yapımı, yol yapımı gibi gerekçelerle işgal edilmesi vb. sorunlar nedeniyle eldeki son derece değerli tarım arazileri de hızla yitirmeye devam ediyor. Yanlış sulama teknikleri ve uygulamaları nedeniyle pek çok tarım alanında toprak tuzlanmaya başlıyor ve verimliliğini yavaş yavaş kaybediyor. Bütün bunlara köylülerin yaşadığı ekonomik zorluklar nedeniyle yeteri kadar verimli kullanılmayan ya da tarımdan terkedilen alanları da ekleyecek olursak Türkiye'deki tarımsal üretimin yetersizliğinin ne gibi sorunlardan kaynaklanmış olabileceğini kabaca tarif etmiş oluruz.

GDO taraftarları, tarımsal üretimde yaşanan bu gibi sorunları gözardı ederek, gıda üretimini artırmak bahanesiyle tüm dünyaya GDO'lu tohumları tavsiye ediyor. Fakat yukarıdaki tabloyu incelediğimizde, tarımsal üretimde yaşanabilen verimsizliklerin tohumların yeteneksizliğinden kaynaklanmadığını gayet açık olarak görebiliyoruz. Sorun tohumlarda değil, tarımsal üretimin doğru bir şekilde organize edilememesinde.

GD gıdalar açlığa çare olabilseydi, en büyük GD gıda üreticisi ABD'de çare olurdu. Ne yazık ki ABD, Hollywood filmlerinde görmeye alışkın olduğumuz refah ülkesi değil. ABD Tarım Bakanlığı'nın açıklamalarına göre 2011'de gıda yardım karnesine sahip ABD'li sayısı 45 milyondur.

Özetlemek gerekirse, dünyadaki açlık gıda miktarının yetersizliğinden değil, gelir dağılımındaki adaletsizlikten, sömürü ilişkilerinden ve yanlış uygulanan tarım politikalarından kaynaklanıyor. Ulusaşırı tekellerin tarım ve gıda alanındaki hâkimiyetlerini artırmak için araç olarak kullandıkları genetiği değiştirilmiş gıdalar bu durumu değiştirmenin tersine daha da vahim hale getirmeye aday. Çünkü tekellerin tarım ve gıda üzerindeki hâkimiyeti arttıkça dünya üzerindeki küçük çiftçilerin sayısı azalıyor. Çiftçiler işlerini kaybettikçe yoksulluk ve açlıkla yüz yüze kalıyorlar. Daha önce de belirtmiştik; dünyadaki aç insanların üçte ikisini toprağından koparılmış küçük çiftçiler oluşturuyor.

Bütün bunlara ek olarak, dünyadaki açlıktan bahseden GDO savunucularına bazı sorular sormak gerekiyor: Diyelim ki GDO'lar sayesinde verimliliği artırmak ve gıda üretim miktarını yükseltmek mümkün oldu. Elde edilen ürün fazlası bedava mı dağıtılacak? "Yeşil devrim" sayesinde elde edilen üretim artışlarının kime yaradığını tüm dünya gördü, GDO'lar sayesinde elde edilmesi planlanan üretim artışlarının da aynı çevreleri abat edeceği ortada. Açlığı değil azaltmak, artırmaya yarayan "yeşil devrim" in katmerlenmiş hali olan GDO'lu üretimin açları doyuracağı nasıl iddia edilebilir?

Bir soru daha: GDO üreticileri madem insanlığı doyurmak gibi ulvi amaçlarla hareket ediyor, öyleyse ürünler neden patentlerle zapturapt altına alınmaya çalışılıyor? Öyle ya; şirketler kendileri için bir şey istemiyordu. Yoksa patentler sayesinde satılan her GDO'lu tohumdan alınacak patent bedelinin geliri de ileride yoksullara mı dağıtılacak?

Kaynak: 10 Soruda GDO: Efsaneler ve gerçekler, Mebruke Bayram

<http://mebrukebayram.blogspot.com/>